

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' בלק י"ב תמוז תשע"ז

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 560

פנינים יקרים

בלעם (כב, ה) כך אמרה האתון לבלעם מה שאתה דורש בשמך שהוא "בלעם" ואתה אומר שרמוז בו ב"ל ע"ס) דהיינו שאתה סובר שיש כך לכלות עם ישראל ולא יהיה עם - לא כך הוא מדרש שמך אלא כך תדרוש אותו בלעם אותיות בעמל דהיינו לעמל וריק אתה יגע.

את אשר תבורך ואשר תאור יואר (כב, ו) וצ"ב מה ענין הברכה לכאן, דהרי בלק אינו מבקש מבלעם כי אם לקלל. אלא בלק בקש מבלעם שיברכהו תחלה כדי שתהיה לו אחיזה בעצמות שמות הוי' ואח"כ יצטרף בלק עם בלעם אולי יוכלו להכות בקללה, וזהו את אשר תבורך לבורך את בלק ואשר תאור יואר לקלל את ישראל ואז יצטרפו בלק ובלעם לקללם.

ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים גדר מזה (כב, כד) פרש"י סתם גדר של אבנים הוא. הכוונה אל לוחות האבן שמוזה ומזה הם כתובים, ללמדנו שלוחות הברית אשר מזה ומזה הם כתובים שהם מצוות שבין אדם למקום ומצוות שבין אדם לחבירו, הם כתובים כלוח אחד להיות שוים כאחד. כך שאין אחד מתקיים זולתו. (נחלי דבש)

כי התעללת בי (כב, כט) כתב רבנו בחיי היה ראוי שיתמה בפלא הגדול של דבור האתון ואילו בלעם לא מתרגש כלל ממהזה זה והוא אפילו מתוכח כאלו זה דבר טבעי. מסביר הר"א פישר שבלעם היה כה שקוע במחשבתו על מטרת ההליכה לקלל את ישראל ולא שם לב לשום דבר אחר מלבד קללותיו. (יגדיל תורה)

ויאמר בלעם אל מלאך ה' חטאתי (כב, לד) בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפורענויות אלא תשובה שכל מי שחוטא ואומר חטאתי אין רשות למלאך ליגע בו. (בית יוסף - מקורו במדרש)

הן עם לכדד ישכון ובגויים לא יתחשב (כג, ט) מזימתו של אותו רשע בלעם שביקש להרע לישראל בחשבו כי ישראל אינם ראויים מצד עצמם אלא בהשוואה לעומת העולם, ומכיון שכן יעלה לו, להרע לישראל בזה שראה את עצמו יותר צדיק מהם, אך הקב"ה הפך דברי בלעם ואמר הן עם לכדד ישכון ובגויים לא יתחשב. עם ישראל ראויים וחשובים מצד עצמם ואין צורך להשוותם לעומת אומות העולם. ומלאך הרע בע"כ עונה אמן. ובזה בטלה כוחו של בלעם.

אפם קצוהו תראה וכולו לא תראה (כג, יג) הכלל הוא בהיות ישראל קדושים וטהורים כלולים אחד אין שום מום בך, רמז כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב אפילו אותם שמנו חכמים במשנתם שאין להם חלק לעוה"ב מ"מ כאשר הם נכללים בכלל כל ישראל יש גם להם תיקון וחלק לעוה"ב. וזהו אפם קצוהו תראה אם תתרכז לראות כל אחד ואחד בפני עצמו תוכל לראות בחסרונם אך וכולו אם תראה את כל ישראל כאחד לא תראה כל חסרון. וזה שאמר בלעם לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל. הקב"ה אינו חפץ להביט עליהם בפרטיות כי אם בכלליותם...

כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו (כג, יט) צורים וגבעות הם אבותיהם של ישראל מכוחם יונקים אותם רשעים כוחם לבוא לרע לישראל. רמז נפלא על כך הביא כלי יקר בשם הריב"ה שסופי תיבות של אברהם יצחק יעקב בגמטריה "בלעם" וכן עיקר היות האומה במואב היתה מניצוץ הקודש של דוד המלך וזרעו. וזהו ויגר מואב מפני העם שלא יקחו מידם נצוצי הקדושה אך אחר שנתברר כח הקדושה בימי בועז דוד ושלמה בטלה כוחם של עמון ומואב.

הנה בךך לקחתי ובךך ולא אשיבנה (כג, כ) זה כלל גדול מפי עליון לא תצא הרעות והטוב (איכה ג) כי אם אור פשוט. ולפי בחינת הכלי שמקבל את האור כך נצטייר האור שכתוכו, אם הכלי בשלימות מקבלו לטובה ואם ח"ו פגום מקבלו לרעה ח"ו. והנה האור יורד מלמעלה מכוונים כנגד עשרה מיני ניקוד קמץ שהוא קמץ וסתיר נצטיין לקללה והצירה מצטייר לטובה, וזהו שאמר בלעם הנה בךך לקחתי בקמץ על מנת לקללם אך ובךך ולא אשיבנה בצורה שהאור נצטייר לטובה, ובשביל זה יעץ בלעם להכשילם לצייר את האור כפי רצונו ר"ל וד"ל. (לקוטי מוהר"ן)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשק שיחת הרא"ש זיע"א תשעה באב תשל"א פאבא ליפאס ע"י א.א.

במצב שלו, בדיוטא התחתונה בה הוא נמצא. והוא עוד אגרויסער ערליכער איד. הוא מדבר על עצמו, ומדבר אודות הרבש"ע, כדי לחזק את הפרסום שלו שבנוסף לכל מעלותיו הוא אגרויסער ערליכער איד. האדם הזה שעובד בשביל עצמו ומתמלא גדלות מהעבודה שלו, לא חי ביסוד האין שלו, ולא מרגיש שבעצמו אינו כלום, והקיום שלו הוא רק אלוקות. הוא לא חי בעבודה שדוד המלך אמר "בהמות הייתי עמך", כבהמה שעושה הכל עבור האדון מבלי להרגיש כלל. אולם התכלית של האדם שיעבוד עם עצמו לחיות כמו בחינת בהמה, וכך יפרסם עד כמה הרבש"ע מוריד את עצמו למקום הנמוך שלנו.

ועל כן צריך האדם לפחד בכל רגע, כי האדם הוא כל הזמן בבחינת הפקר. יש הפקרות של יאוש שממילא הוא אבוד, ויש הפקרות של גאווה, ויש הפקר שהוא מפקיר את עצמו לגמרי ואת כל האינטרסים שלו בכדי להגיע להבנה שהוא אין. והמרחק ביניהם הוא קטן מאוד, משהו, ברגע קט הוא יכול לסטות. ולכן בכל רגע ורגע עליו לפחד שלא יפגום. וכל הזמן לחיות בהפקרות שתביא אותו להכרה ש"מבשרי אחזה אלוקה". להיות בעצמו הפקר, כלום. לא 'כלום' של גאווה או יאוש, רק שיכיר בעצמו שהוא כלום, הפקר, מציאות של רחמים שמבשרי אחזה אלוקה.

זוהי העבודה בעולם הזה, לא לחיות בכאבים הגדולים של האינטרסים, במסכנות שהאדם מפנק את עצמו להיות עצוב ולחשוב שכולם מרחמים עליו, ומתי שמצליח לו הוא מרגיש שהוא האדם הגדול וכולם כבר יודעים עליו והוא מפורסם בכל מקום. התכלית היא שישגי

ולכן, אשרי אדם מפחד תמיד בשעה שהוא באיזה שהוא פעולה שלא יצא מזה כשלון, ושלא יהיה חילול ה'. הרי הרבש"ע לא ברא אותו בשביל שיחזיק את עצמו גדול, ויחיה במציאות המדומה שלו. בין ביאוש שמביא אותו למסכנות בכדי שכולם ירגישו וירחמו עליו, בזמן שאף אחד לא מרגיש, הכל רק דמיון בכדי להראות לו כמה שהוא אין שאין בכלל ממי לדבר. ובין שהוא מוצא בעצמו גדלות ומסתובב בראש מורם, ואז הוא חי בגאווה ורוצה להיות מפורסם, בזמן שאין גם אחד שמחשיב אותו, כולם רק צוחקים עליו שהוא עושה מעצמו צחוק.

הקב"ה ברא את האדם בכדי שלא יחיה בתוך המציאות של עצמו, בין כאשר הוא חי בכח שלו ובטוב לב שלו, וכשעושה דבר טוב הוא מתמלא בגאווה והוא נהיה האליל של עצמו, ובין כאשר הרבש"ע מרחם עליו לבל ידח ממנו נדח והוא נותן לו מכה שתזעזע אותו ותזכיר לו: לא בראתי אותך בכדי שתקח את הכבוד שלי לעצמך. ואז במקום שהוא יתעורר משנתו העמוקה ויתפוס את עצמו: אוי וי, גיועלד! אני פגמתי בפמליה של מעלה עם הגאווה שלי. "ה' מלך גאות לבש" ואני לקחתי את הכבוד לעצמי בגלל הדמיון שלי, שנדמה לי שאני מאד מפורסם וכולם מדברים עלי ואני צדיק גדול - הוא נופל לשברון רוח. הרבש"ע הכה אותו כדי שיקלוט מה שהוא עושה, שהוא לוקח לעצמו את כבוד ה', והוא במקום שיקלוט מזה את האין שלו הוא נופל לדיוטא התחתונה, ובמקום ש"מבשרי אחזה אלוקה" הוא נופל ביאוש, והוא ממשיך לתרץ את עצמו בכל מיני תירוצים בכדי שישאר

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

הצער יש היום יסורים לכל אחד, אינני זוכר כזה זמן של יסורים כמו בתקופה הזאת, שהשי"ת ירחם עלינו וישלח ישועה אמיתית לכלל ולפרט. אבל לכאבים הללו יש מטרה ותכלית, ועל כן הם הולכים ומתגברים כל הזמן, אולם האדם מבולבל ואינו שם לב, ועל כן הרבש"ע מוריד את עצמו יותר ויותר נמוך ומתגלה לכלל ולפרט בסיבות שלהם.

בעולם הזה כל אחד זקוק לסיבות, וכל אחד צריך לפחד על עצמו שבלי שישלחו לו סיבות מן השמים הוא לא יוכל לעשות כלום. כי האדם הוא בחינת דומם, לך דומיה תהילה. כי אם אני רוצה אותך, "לך" - דומיה היא התהילה. דום לה' והתחולל לו. אפילו דוד המלך כאשר הגיע לשיא המדריגות היה סבור שהרג את יצרו והוא חי עם הרבש"ע, וממילא הוא מציאות הקדושה כמו שהרבש"ע הוא מציאות, ועל כן אמר לפני השי"ת "בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולבי" כי אני חי אתך. אולם הרבש"ע הראה לו שבלי סיבה אי אפשר לבוא למציאות ה', רק הסיבה מביאה את האדם להכיר שמציאות הקדושה היא המציאות שלו, כי כשהוא חי בסיבה הוא רואה שהוא לא מציאות רק הרבש"ע, ובזה הוא מפרסם את המציאות של הרבש"ע. אך ללא סיבה א"א לבוא למציאות השי"ת. כי לא יראני אדם וחי. אפילו משה רבינו כשהגיע למדריגות הגבוהות ביותר שאמר "הראני נא את כבודך", נאמר לו "ופני לא יראו" רק ע"י סיבות - "וסכות את כפי וראית את אחורי". זוהי התכלית של הבריאה שכל אחד יחיה בסיבות.

המשך יבוא אי"ה

את ההפקרות ויהיה הפקר בעיני עצמו, שיכיר שהוא מציאות האין - גורנישט. וממילא כשעושה איזה פעולה יהיה "כגמול עלי אמו" ע"י ש"בהמות הייתי עמך". כי הדביקות היא ע"י שהוא בחינת בהמה והרבש"ע פועל באמצעותו, ואז מהפעולה עצמה אחזה אלוקה. לא צריך לחפש אותו לא בשמים ולא בארץ, הרבש"ע נמצא אצלו בעצמו.

כאשר האדם הוא בבחינה של מדבר שממה הרי הוא כמו צינור שהמים עוברים דרכו, ומכל פעולה שנעשית על ידו אחזה אלוקה, כי אז הוא מכיר שאין לו כל חלק בה כמו שלצינור אין כל חלק במים שעוברים דרכו. וכמו שהמים עוברים דרך הצינור, גם דרכו עובר 'פשט' בגמרא, או רעיון יפה שהוא אומר לחברו, טובה שהוא רץ להציל בן אדם חולה, או שהוא עוזר בכסף לאדם נצרך, וכל מיני פעולות טובות שיש בעולם. הוא הצינור שהפעולות שהקב"ה עושה עוברות דרכו. וכמו שלצינור אין כל חלק במים כך לו אין כל חלק בפעולות שנעשות על ידו, רק הקב"ה ריחם עליו שבאמצעותו הוא יהיה מפורסם, בגלל שהוא רוצה תהלה מקרוצי גושי חומר. וכמו שהוא מפורסם בעולם שלו כך הוא רוצה להיות מפורסם בעולם הזה, ע"י שהאדם יהיה מבוטל ולא יהיה מציאות, ויכיר שהמציאות שלו היא רק "ויפח באפיו נשמת חיים". ואז הגוף יהיה נהפך לבחינת נשמה, שזוהי התכלית של הבריאה.

אולם בינתיים אנו עוד יושבים בלילה הזה על הארץ ובוכים על חורבן בית ראשון ובית שני, ועד היום כלל ישראל מאד כאוב. למרבה

המשך פנינים יקרים

וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח ה' (כד, ב). פרש"י ראה שאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה אמר ראוי שתשרה שכינה עליכם פתחיהן מלשון הפה שמשם הדיבור יוצא שאין מכוונים זה נגד זה כלומר שאין מטרתם להתנגד ולקנטר רק כוונתם לחפש את האמת אז אמר ראוי שתשרה שכינה עליכם. (דודאים בשדה בשם הבעש"ט)

וירא את ישראל שוכן לשבטיו (כד, ב) פרש"י ראה שאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה, הכוונה בזה שלכל אחד יש פתח מיוחד שיוכל רק הוא להתקרב על ידו זה ותהי עליו רוח אלקים. (שפתי צדיק)
מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל (כד, ה) תכלית היראה להיות בפנימיות ובהסתר, וזהו מה טובו אהליך בגלוי יהיה יעקב במדרגה הפשוטה אבל משכנותיך שהוא הפנימיות שיהיה ישראל דוקא שהוא מדרגה גדולה וק"ל. (זריזותא דאברהם)

כנחלים נמיו כגנות עלי נהר כאהלים נמץ ה' וכו' (כד, ו) כל הענין רומז על גודל השפעות העליונות שישראל גורמים בקדושת הזווג, כי בלעם רצה בדבר זה לגנות את ישראל ויהפוך ה' את הקללה לברכה, ואז הוכרח הרשע לדבר ההפך והבן. ושהקללות יתהפכו עלינו לטובה כן יהי רצון אמן. (אוהב ישראל)

ראשית גוים עמלק (כד, ז) ראשית הוא החכמה והדעת כמש"כ ראשית חכמה (תהלים קיא) עמלק הוא הסמ"א שרוצה להחטיא את ישראל ע"י שמבלבל ופוגם את הדעת שלא יוכלו להתישב בתכלית. היצה"ר דומה להולך בין בני אדם וידו קמוצה ואין אדם יודע מה שבתוכו. כל אחד נדמה שהוא אוהו דבר שהוא מתאוה לו מאד ועל ידי כך כולם רצים אחריו. אח"כ פותח את ידו וכולם רואים שאין בה כלום... (לקוטי מוהר"ן)

פנחס וגו' השיב וגו' בתוכם וגו' (כ"ה, י"א) מעשה פנחס בודאי לא היה מחמת כעס רק ראה את בני ישראל בשפל המצב ומתוך אהבת בני ישראל להגביה אותם עשה זאת, וכבש את הסמ"א ע"י הריגו יצר טוב על יצר הרע וכך פעל לדורות. (ספר הזכות)

פנחס בן אלעזר וגו' השיב את חמתי וגו' לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום (כ"ה, י"א-י"ב) נאמר מפורש שפנחס זכה לכהונה עולם מפני שהציל את עם ישראל מכליה. תכלית רצונו של הקב"ה קיומו של עם ישראל, לפעמים שורת הדין נוטה להרוג נשיא בישראל ובוזה לעצור את המגפה ולהציל את בני ישראל ודייקא בזה מתקיים ה' יברך את עמו בשלום. (כרם טוביה)

הנני נותן לו את בריתי שלום (כ"ה, יב) כשיש פירוד בין אנשים, האדם המחרבן נקרא רודף שלום, סיבת חטא נדב ואביהו שלא נמלו עצה זה מזה ולא היה שלום ביניהם שנאמר ויקחו איש מחתתו. אבל פינחס שתיקן על ידי שניתן לו שלום לחברן בחינת נשמת נדב ואביהו לחד גופא. (תולדות יעקב יוסף)

יפקד ה' אלקי הרוחות לכל בשר וכו' ויאמר ה' אל משה קח את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וכו' (כז, טז) בכללות ישראל ישנם צדיקים אשר בכל עת ורגע לבם בוער בקרבם מגודל התלהבות ותשוקות ואהבתם ויראתם להבוב"ה. והם בבחינת שרפים בסוד נשמה. ויש בעלי בתים שהם בסוד הנפש כשירי ישראל בעלי משא ומתן ואשר בא להם מחשבה טובה וכשרה לילך לשמוע ברכו וקדושה וללמוד ולהתפלל וליתן צדקה וכו' זאת המחשבה באה להם מבחינת אותן הצדיקים. משה רבינו סוד הנשמה ביקש מהקב"ה שיפקוד על ישראל רועה טוב. ולזה חשיב הקב"ה קח את יהושע בסוד רוח וישפיע על בני ישראל בסוד נפש כללות ישראל נפש רוח נשמה. והבן כל זה היטב. (אוהב ישראל)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

